

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงกรณีพิเศษ ตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ตามกรอบแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ที่คาดหวังไว้ว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง จะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์รวม 10 ด้าน แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำมาประยุกต์ตามสภาพปัญหาเป็นกรอบแนวคิดรวม 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริหารโรงเรียน ด้านจริยธรรมและคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการสร้างขวัญและแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ผู้ร่วมงาน และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย จำนวน 120 คน

1.2 ครูในโรงเรียนที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย จำนวน 1,200 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie และ Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน

แยกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ได้มาโดยวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละอำเภอ
ได้จำนวน 92 คน

2.2 กลุ่มครูในโรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple
Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 43 –44) ด้วยวิธีจับสลากสุ่มครูในโรงเรียน
ประมาณร้อยละ 24.25 ได้จำนวน 291 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งของประชากร

ที่	สปอ./ก	ผู้บริหาร โรงเรียน		ครูในโรงเรียน	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	เมือง	13	10	100	25
2	ท่าบ่อ	8	7	79	19
3	ศรีเชียงใหม่	7	5	69	17
4	สังคม	7	5	58	14
5	โพธิ์ตาก	4	3	53	13
6	สระใคร	3	2	33	8
7	โพนพิสัย	11	9	119	29
8	เฝ้าไร่	4	3	51	12
9	รัตนวาปี	4	3	47	11
10	ปากคาด	6	5	76	18
11	บึงกาฬ	9	7	104	26
12	ศรีวิไล	7	5	76	18
13	นุ่งคล้า	5	4	48	12
14	โซ่พิสัย	9	7	88	21
15	พรเจริญ	7	5	59	14
16	เซกา	9	7	79	19
17	บึงโขงหลง	7	5	61	15
รวม		120	92	1,200	291

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียน เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

5 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะนั้นมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะนั้นมาก

3 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะนั้นปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะนั้นน้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะนั้นน้อยที่สุด

จำแนกแบบสอบถามออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน
2. จริยธรรมและคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน
3. การสร้างขวัญและแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ผู้ร่วมงาน
4. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน

ตัวอย่างแบบสอบถาม

เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับตัวท่าน

( ) ผู้บริหาร โรงเรียน

( ) ครูในโรงเรียน

ตอนที่ 2 โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับ

คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน โดยประเมินค่าตามทัศนคติของท่าน แต่ละข้อให้ตอบเพียง 1 คำตอบ ซึ่งมีช่องให้ตอบ 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะนั้นมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะนั้นมาก

3 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะนั้นปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะนั้นน้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะนั้นน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University

ข้อ	คุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียน	5	4	3	2	1
0	คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบของผู้บริหาร ผู้บริหารตั้งใจทำงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ	.....	..✓.	.....	.....	.....
00	ผู้บริหารมีการวางแผนและจัดระบบการทำงาน ..	.....	.....	.....	..✓.	.....

จากตัวอย่าง

ในข้อ 0 แสดงว่า ท่านมีทัศนคติว่าผู้บริหารโรงเรียนของท่านตั้งใจทำงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะอยู่ในระดับมาก

ในข้อ 00 แสดงว่า ท่านมีทัศนคติว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการวางแผนและจัดระบบงานอยู่ในระดับน้อย

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนจากเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน แล้วนำแนวคิดที่ได้ศึกษามาสร้างเป็นแบบสอบถาม

2. ศึกษารูปแบบแบบสอบถามจากเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีต่าง ๆ เป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามปลายเปิดให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรม ทั้ง 4 ด้าน คือ ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน จริยธรรมและคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน การสร้างขวัญและแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ผู้ร่วมงาน และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามตามเนื้อหาที่ต้องการวัด ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5.1 นายทศุต ชาลีสมบัติ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 8 ว. หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรบุคคล สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 9 จังหวัดอุดรธานี ตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity)

5.2 นายพนม ศรีศิลป์ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา 8 ว. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 9 จังหวัดอุดรธานี ตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

5.3 นายสถิตย์ ศิริธรรมจักร ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา 8 ว. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 9 จังหวัดอุดรธานี ตรวจสอบด้านรูปแบบของแบบสอบถาม (Format) และการใช้ภาษา (Wording)

6. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง เครื่องมือให้เหมาะสม แล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) รูปแบบของแบบสอบถาม (Format) การใช้ภาษา (Wording) รับฟังข้อเสนอแนะแล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนที่จะนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือต่อไป

7. การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา

ระดับสูง (โดยใช้สื่อทางไกล) ซึ่งเป็นการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนที่ ก.ค. อนุมัติให้สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี จัดอบรมเป็นกรณีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2541 โดยใช้วิธี ให้ผู้เข้าอบรมศึกษาจากสื่อสำเร็จด้วยตนเอง โดยทดลองตอบ จำนวน 40 คน

8. นำผลการทดลองที่ได้ตามข้อ 7 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้

8.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อกับรวมทุกข้อ โดยใช้สูตรของ เพียร์สัน (Pearson's Simple Correlation) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ได้ระหว่าง 0.51 ถึง 0.89 และรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 จำนวน 59 ข้อ

8.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 96) ด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์ SPSS for Windows ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.88

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่างต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล Rajabhat Mahasarakham University

เพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเพื่อให้ได้ข้อมูลใกล้เคียงกับความเป็นจริง มากที่สุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากสถาบันราชภัฏมหาสารคาม เพื่อทำหนังสือถึงผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร โรงเรียน และ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยจะดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอ ด้วยตนเอง โดยเฉพาะในวันประชุมประจำเดือน เพื่อขอความร่วมมือด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ทำหนังสือขอความร่วมมือ ถึงผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประสานกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ให้ช่วยดำเนินการแจกจ่ายและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ให้ด้วย โดยผู้วิจัยจะไปขอรับด้วยตนเอง ทั้งที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ และที่โรงเรียน

3. เพื่อให้ทราบว่า แบบสอบถามชุดใดเป็นของกลุ่มตัวอย่างใด ผู้วิจัยจะใช้วิธีจัดแบบสอบถามใส่ซองให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอที่เป็นผู้ประสานงานและใช้ตัวเลขเป็นรหัสให้ทราบว่า แบบสอบถามฉบับใดเป็นของกลุ่มตัวอย่างใด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. นำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

3.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย มีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51- 4.50 หมายถึง มีคุณลักษณะนั้นอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีคุณลักษณะนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีคุณลักษณะนั้นอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีคุณลักษณะนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมระหว่างทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าที่ t-test (Independent)

3.3 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามรายชื่อ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson's Simple Correlation) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายชื่อกับคะแนนรวมรายด้าน (Item-total Correlation) (บุญชม ศรีสะอาด.

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α – Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 96)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน

2.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ค่าที่ t-test (Independent Sample) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 12)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University